

Előfizetési feltételek:
Videkre postán vagy helyben kézhez
Egész évre 16 frt. Fél évre 8 frt.
Negyed évre 4 frt.
Egyes szám 6 krajczár.
Hirdetmények díja:
Kisbetsős petitsor egyszerű hirdetésnél 12,
kétbetűs 10, háromsorosnál 8 kr.
A nyitási petitsor 30 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Hirdetmények elfogadtatnak a ki-
adóhivataltól kivül egyedül **Hansen-**
stein és Vogler hirdetéstelvételei
birtalában Budapest: Dorottya-utca
sz. 1. em. Beas: Wallfischgasse 10. sz.
Prága: Graben 27.

KÖZÉPPÁRT

Politikai napilap.

Szerkesztői iroda:

Belváros, Kalap-u. 15. sz. 1. em.
A lap szellemi részét illető minden köz-
lemény a szerkesztőséghez intézendő. —
Bemutatólevelek csak lemeztől fogad-
tatnak el. — Kéziratok rész-
adatnak vissza.

Kiadóhivatal:

Belváros, Lipót-u. 2. sz. földszint **(Ker-
tesz József** könyvnyomdai irodája)
hova a lap anyagi részét illető közle-
mények (előfizetési pénzek, hirdetmények
kiadás körüli panaszok) intézendők.

Budapest, június 17.

A Romániával kötött vasuti csatlakozási szerződés az első tény, melyvel hazánk kelet felé megkezdte politikáját.

E nagyfontosságú tényvel szemben kötelességünknek tartjuk pár szóval megemlékezni azon kulturai változásokról, melyeken a keleti csatlakozások megnyitása után keresztül fog menni Magyarország.

Culturai általános tekintetből meg fog ezáltal változni országunk egész irányzata. Eddig csupán nyugat felé tekintünk, most keletre is kell tennünk azt. Eddig vágyaink elérésére egyetlen sarkantyunk az volt, hogy minél közelebb jöjjön általános civilizációnk a nyugati műveltebb nemzetekéhez; most megfordítva magában inkább országot, semmint munkára ébresztő vágyhoz hozzá fog járulni egy másik tény, a keleti országokra vetett tekintet, amely egyfelől önbizalomra gerjesztend, másoldalról pedig a verseny nemes tüztét gyújtandja föl bennünk a versenyképesség biztató öntudatával.

Mint amnyi más téren, úgy itt is érzendünk apáink mulasztásainak reánk nehezedő nyomását. Egy angol író barátom figyelmeztetett azon szomorú tényre, hogy azon századokon át tartó szoros történelmi összeköttetés dacára, mely bennünket a legszorosabb viszonyra utalt volna a keleti nemzetekkel, azon vérokonság dacára, mely a törökökhöz fűz: a német befolyás, s majd az újraéledés korában a művelt francia és angol észleletek annyira fölemésztették összes figyelmiinket, hogy közvetlen szomszédainkat, közvetlen érdekeinket elhanyagolva, messze távolba kalandozó szemünk nem ért reá lábaink előtt söpörni. Amint hogy gyakran meg is botlottunk, el is estünk. A sors különös kedvezése, hogy ismét fölállhatunk.

Valóban el kell ismernünk, — mely fájdalommal és elgyanérzettel kell elismernünk, — hogy Décsy, Ozmanográfiaja óta nincs mű, mely a keleti viszonyokkal behatóbban foglalkoznék: összes ismeretünket ez irányban nyugati forrásokból merítjük mi is, figyelembe sem vehetvén azon, nagyobbára fölületes és türes jelentéseket, miket a belgrádi, serajevói, galaczi stb. consulok adnak, de a melyek úgy sem a közönség olvasására szánják.

Ily körülmények közt a keleti csatlakozások kérdése ismeretlen terrenum felé ragad bennünket, egy oly versenyfutás felé, melynek hatalmát, erejét nem ismerjük és nem is ismerhetjük. Legutóbbi időben is alig történt valami ez irányban. A keleti kérdés tüzetes taglalását angol folyóiratokból veszjük át; a gr. Széchenyi István által megkezdett alsó-dunai munkálatok, s az európai duna-bizottság összes működési köre a hazai közvélemény érdekeltsége mellett bátran alhatnak; s míg az angol parlamentben, közéletben s az egész világ irodalmában egész forradalmat idéz elő azon kérdés, vajjon az angol indiai vasut a Duna mentén, vagy az Aral-tónál vezetessék-e, vagy a persa sah által b. Reuternek adott óriási egyezmény: idehaza nálunk (pedig hiszen igen nagy részben a mi bőrünkre folyik az alku) a közvéleményt nem lehet érdekeltségre ébreszteni álmaiból.

A Duna dacára, meseképeknek tünnek föl előttünk a keleti szomszédok. A messzebb Páris fölkeressük, Belgrádot, mely határszélünkön fekszik nem. Pedig Belgrád és Bukarest idővel, sőt a csatlakozások megnyitakor azonnal nagy nyomást gyakoroland szellemi és anyagi életünkre egyaránt. Szellemi életünk elszokik, el kell, hogy szokjék a nyugati hatalás egyoldalú bámulatától. A keleti sajtóságok szemlélése nemzetiebb teszi talán összes gondolkodásunkat; s a német kultúra tulságos befolyását a természet azon vad, de épen közvetlenségünkkel fogva megkapó virá-

gai fogják ellensúlyozni, melyeket mesterségesen szétszórva magunktól, keleten fogjuk ismét föl találni, esetleg nyers, de mindenesetre szép alakban.

Joggal mondhatjuk, hogy a keleti csatlakozások tetőtől-talpig módosítani, reformálni fogják eszméinket. Nem oly nagy mértékben történend ez, mint a nyugati összeköttetések létrejötté után, s nem fognak oly romboló hatásban mutatkozni, de állandóbb és természetesebben. Valljuk meg, hogy a nyugati kultúra nem tett nemzetünk alsóbb rétegeiben oly fordulatot, mint a felsőben, s az ok egyszerűen az, mert nem benső, hanem külső volt a fejlődés; kulturánk nagy részben külsőből jövőutánzás, s nem a nemzeti alap természetes fejlődése. E nemzeti alaphoz közelebb állván a keleti fogalmak: előrelátható, hogy a befolyás tartósabb s a nemzetnek épen alsóbb rétegeire kiterjedő leend ez uton. De maga azon tény, hogy a civilizáció határán nem vagyunk többé végpontok, hanem egyszerűen láncszerek a sorozatban, amely többé nem csak vesz a delej nyomását, de tovább is bocsátja azt, amelyre többé nemcsak egyik fél nyomása hat, de mindkettő egyaránt: oly fontos jelentőségű mozzanat fejlődésünk történetében, amelyet bizást lehet válpontnak tekintenünk. E válpont kedvező felhasználása, életkérdése a nemzetnek. Szerencsére két áramlat közé esve, a válpont kulturai és politikai szempontból inkább előnyünkre, min hátrányunkra van. S mennyire felhasználhatók ily körülmények között, ha biztosan ismerhetnők az új talajt, számot vehetnénk azzal, s épen vele szemben gyöngye oltalainkat tatarozgatnók. — Apáink s a mi hibánk, hogy nincs mit felhasználni így.

Gy. E.

— **A középpárti kör holnap, csütörtökön, június 18 án délelőtt 11 órakor értekezletet tart saját helyiségében.**

— **Királyi kéziratok.** Ő császári és Apostoli királyi felsége következő legfelsőbb kéziratokat méltóztatott legkegyelmesebben kibocsátani:

Kedves báró Kuhn!

A jelenlegi viszonyok annak lehetőségét nyújtják nekem, hogy önnek egy csapat-parancsnokság adományozása iránti kérelmét teljesíthessem. Ezennel fölmentem önt közös hadügyminiszterem állomásától, s önt gráci parancsnokló tábornokká nevezem ki.

Ami kintő szolgálatait, melyeket ön — az évek egész során át a katonai igazgatás élén állván — nekem s a monarchiának tett; — azon odaadásteljes buzgalom, melyvel ön különösen az egész hadseregügy terén nehéz s fontos reformok létesítésén sikeres módon működött, önnek számára őszinte s hálás elismerésemet biztosítják, s különös megelégedésemre szolgál, önnek annak bizonyítványul díjmentesen Szt.-István-rendem nagykeresztadományozhatni.

Kelt Schönbrunnban, 1874. évi június 14-kén.

Ferencz József, s. k.

Kedves b. Koller!

Különösen megelégedésem kifejezése mellett ama kintő szolgálatait, melyeket ön a cseh királyságombani helytartói s parancsnokló-tábornoki eddigi állomásán tett, önt közös hadügyminiszteremmel nevezem ki.

Kelt Schönbrunnban, 1874. évi június hó 14-kén.

Ferencz József, s. k.

— **Staneszku Imre** képviselő, az „Egyetértés“ hire szerint a „függetlenségi párt“-hoz csatlakozott.

— **Az osztályok előadói** alakult központi bizottság folytatta és befejezte az összeférhetlenségről szóló törvényjavaslat tárgyalását.

A -dik §, mely szerint a képviselői állással összeférhetlen a törvényhatósági és községi tisztviselői s hivatalnokai állás, oda érteve a polgári iskolák tanárait s az elemi s felsőbb községi tanítóit is, valamint a szerzetesrendek tagjait, elfogadtatott.

Következő új 4-dik §. alkottatott: „Azon képviselő, kinek akár napidíja akár lakbér-illetmény kielégítési végzéssel lefoglaltatott, ha a lefoglalás napjától számított 3 hónap alatt azt föl nem oldatja, köteles képviselői állásról lemondani.

A bizottság elhatározta a képviselőház elé terjesztendő jelentésében javaslatot tenni aziránt, hogy a választási törvényben mondassék ki, hogy azon képviselő, ki mint ilyen időközben elveszti activ választási jogát, elveszti egyszersmind megválasztási jogát, s így képviselő tovább nem maradhat.

A régi 4-dik, most 5-dik §, mely arról szól, hogy a kérdésben levő állás összeférhetlenségének megbírálásában a ház állandó bizottsága dönt, elfogadtatott, megtoldatván azzal, hogy az eljárás módjait a képviselőház szabályrendelettel állapítja meg.

A régi 5 dik új 6. §-ban kitett 48 órai határidő, mely alatt a megválasztott képviselő összeférhetlen állás elfoglalása esetében ezen állásáról lemondani köteles, 8 napra módosítottatott.

Az új 7. és 8. §§, melyek az összeférhetlen állás elfoglalása esetében a képviselőszékről való leküszöbölést, és azt tárgyazzák, hogy összeférhető államszolgálatba lépő csak ismét megválasztás esetében tarthatja meg képviselői állását, elfogadtatott; az utóbbi §-ban azonban kihagyatott azon pont, mely szerint a miniszteri állásra emelt államtitkár is új megválasztásának volna átvette.

Az új 9 ik §. lényeges módosításon ment át, s az új szöveg szerint, ha a képviselő az 5., 6., 7. §§ megszabott kötelességének eleget nem tesz, az állandó bizottság a képviselő megbízást megszüntetnek jelenti ki, s erről a háznak jelentést tesz; — az eredeti szöveg szerint ezen jog a háznak hagyatott fön.

Az új 10. §, mely szerint azon képviselők, kik az államszolgálatában állanak, és mint olyanok lakbéri huznak, vagy lakással látatnak el, képviselői lakilletményben nem részesülhetnek, — elfogadtatott.

Valamint elfogadtatott a két utolsó §.

Előadól választatott Horváth Lajos.

A választási törvényjavaslatban működő központi bizottság is ülést tartott június 16. és 17-én, melyek eredményét a végösszegezés megállapítása után hihetőleg már holnap közölhetjük; — addig is azonban megismertetjük a IX. osztály által bejelentett különvéleményt, a 14. és 48-ik §-hoz:

14. §. A központi választmány tagjait a törvényhatóságnak e célra egybehívott közgyűlése választja meg 3 évre, és pedig oly módon, hogy a közgyűlés minden tagja csak annyi tagra szavazhat, a hány az illető törvényhatóságra az előbbi §-ban megállapított választmányi tagok számának két harmadrészen felel meg. Az ily módon viszonylagos többségi nyert egyének a közgyűlés elnöke által a központi választmány megválasztott tagjainak kijelentetnek.

A 48. §-ra vonatkozó különvélemény szerinti szöveg következő: „Az 1848: V. t. cz. 32. §. aként módosítatik, hogy a szavazás a szavazók nevének nyilvános följegyzése mellett csak titkosan ejthető meg, a minek módzata fölött a középponti választmány első ülésében határozni tartozik. Ezen határozat azon országgyűlés egész idejére érvényes.

— **A bécsi alkotmányhü lapok** egyáltalán kedvezőleg ítéltek meg a közös hadügyminiszteri változást, s noha Kuhn bárót mint alkotmányhü keblét sajnálják, hogy mennie kell: de Kollerben teljes kárpótlást látnak érte.

Másrészt azonban a csehországi helytartóságban beállott változásra nézve némi aggodalommal tekintenek, s a „N. fr. Presse“ aggodva kérdi, vajjon Koller távozására Csehországból nem jelent-e rendszerváltozást? mit a „Vaterland“ foederalisztikus álláspontjából valószínűnek tart.

— **A hajdani töröcsvári urodalom** jogállapota még mindig Damocles kardjaként függ a Brassó melletti tiz magyar falu lakossága fölött, s egy küldöttség most jár a fővárosban a kormánynál és a képviselőknél, hogy elöltük megmagyarázzák helyzetüket, mely a legszomorúbb elnyomással egyenlő. Ugyanis a szászok s különösen Brassó város és tiz faluval úgy bánták már évszázadok óta magyar türelmes természetünk által fedezve, mint hajdan a legkegyetlenebb földesur jobbágyaival. Brassó és a szász befolyás évszázadok alatt elvette a lakosság minden közbirtokát, a szabad erdőt és legelőt a legszűkebbre szorította, s lassanként urbéri viszonyokat teremtett.

E kérdés megoldása már égetővé vált, s csak önmagunkat ámitanók, ha azt hinnők, hogy a szászokat kielégíthetjük másképp, mint e tiz magyar falunak teljesen Brassó kezébe adása által. Tőlünk, magyaroktól — írja nekünk az itt járó küldöttség egy tagja — ezt kívánni képtelenség mert az már csakugyan világosan ki van mutatva okmányilag is, hogy először is a szászok jogi álláspontja nevétséges abszurdumra visz, a mellett kétség is nagyon sok fér a szászok okmányaihoz. Nincs ok a miért ne a legmelegebben és legrokonszenvesebben támogatók a tiz magyar falu küldöttségének kérelmét, hogy Brassó várossal szemben való jogi viszonyuk igazságosan és mentül előbb kivánságuk szerint oldassék meg. E tiz faluban 22,33 magyar van, aki nehéz körülmények közt, terhes küzdelemben tartotta eddig fön magát, de ha iga-

Staneszku Imre

zaiban az állam által meg nem védelmeztetik, hova tovább lehetetlen lesz a harcban a száz fufanggal megállnia.

Az adóreform ügyéhez.

IV.

Földhasználatoknál az eddig kivétel nélkül alkalmazásban volt évi hasznóbérelti összeg utáni 2 és fél százalék adóminimum, melytől általános megütkezésére épen legutóbb e mostoha idők közepette történt helyenkint eltérés, pozitív törvény alkotásával szintén elvolna ejtendő. A hasznóbérelti összeg alapján bizonyos meghatározandó mód szerint egy, az illető gazdasághoz szükséges tőke volna kipuhatolandó és ez bizonyos arányban megadóztatandó. Így például aligha téves azon fölvetésem, hogy egy p. o. 2000 forintos földhasznóbérel rendszeres viteléhez, u. m. fölszerelési, tehát befektetési és kezelési költségekben a háromszoros hasznóbérelti összeg s így fölvetett esetemben 6000 frt szükséges; ezen tőkét 600 frt tiszta jövedelem utáni 60 forint jövedelmi adóval terhelni, ha a valóságot talán nem is éri el; de azt tul épséggel nem haladja; és az állampénztár minden adófelvétel nélkül ez esetben is már 10 forintot nyerne.

Adófelvételről itt azért nem lehet szó, mert az eddigi 2 és fél százalék adóminimum épen csak minimuma az eddigi megadóztatásnak és a jelen törvény értelmében is fölebb volna vihető.

A méltányos és arányos adóelosztás szigorú követelmének megfelelőleg egy még eddig e czélből figyelembe nem vett tőkére akarom a t. pénzügyminiszter ur figyelmét a következőkben fölhívni. Ha azon szempontból indulunk ki, s észszerűleg nem cselekedhetünk másként, hogy minden kapitalis adóköteles tárgy: egy földbirtokos, gazdasági, u. m. befektetési és kezelési tőkéje szintén nem képezhet továbbra is kivételt, mert ha fekvő birtoka után megis fizeti adóját, épséggel nem szolgálhat okot arra, hogy egyéb ingó birtoka, tőkéje attól meg legyen mentve. Ez oly plausibilis, hogy alig tűr ellentmondást.

Ha valaki hasznóbérelt adja birtokát és a befektetés és kezelésre szükséges összeget mint tőkét más vállalatba fekteti; nemde adó alá esik e tőkéje? de észszerűen változtathat-e valamit a tőke adókötelezettségén azon körülmény, hogy ezen vagy azon vállalatba van-e fektetve? Aligha, — ha csak ez törvényileg nincs megállapítva, mint p. o. a főváros új épületeire nézve egy időre. Ha valaki ezt illetőleg nehézségül hozná föl és azt állítaná, hogy a föld ily újlagos megadóztatást többé nem bír el; annak következő kérésével vagyok bátor felelni: ugyanazon föld miért bírja el a még nagyobb terhet, hiszen az hasznóbéreltet is fizet, a hasznóbéreltével szemben? s vajjon nem prosperálnak-e földhasznóbéreltünk? Ki erre tagadólag felelné, nézze végig földes-

uraink és gazdag magányzóink névsorát, s biztosíthatom, hogy nem egy, de igen is sok, volt hasznóbéreltő névvel fog itt találkozni.

Hogy például 100 holdig terjedő kis birtokok az általános jövedelmiadó e neme alól kivételt képezzenek, nagyon világos.

Ime itt a fölvetett kérdés! itéljen az anyagilag általa nem érdekelte elfogulatlan közvélemény.

Haladjunk tovább tárgyunkban. Pénzügyintézetek és hasonló nyilvános egyéb vállalatok megadóztatására mindig a lefolyt év hiteles üzleti kimutatása volna adóalapul vendő. Ide volnának sorozandók az egyházi, templomi pénztárok, káptalanok is, mint melyek tudvalevőleg nagy összegű tőkéket kamatoztatnak, melyeket az állam érdekében teljes mértékben nem értékesítenünk — mulasztás volna.

A pénzügyintézetekben letéteményezett, kamatozó magánytőkékből eddig az állampénztára semmi élvezetet sem húz; vajjon az arányos adóelosztás követelmének megfelelőleg nem volna-e méltányos az államra nézve ezeket is éltetővé tennünk?

Magányraknál stb., melyek jobbra, de majdnem kivétel nélkül biztosítva vannak: a biztosított összeg az egyéb üzleti tőkével együtt képezhetnék azon alapot, melyen az ily befektetési tőkékre alkotandó mód szerint az évi adósszeg kivettetnék.

Csupán üzleti czélből, de üzleti tőke nélkül dolgozó gépek, mint p. o. cséplőgépek stb. tulajdonosai: az illető gépek szokásos és általános ismert ára, mint befektetési tőke után volnának az ily tőkék általános megadóztatási módja szerint adóval terhelhetők.

Mindezekből kiténik, hogy a magánlag alkalmazott tőkepénz kivételével mindenütt pozitív törvények alkalmazhatók; a nélkül, hogy vagy az arányos adóelosztás, vagy az állampénztár fokozott követelményeinek a legméltányosabb uton elég ne volna téve.

Hogy a tőkepénzesek többé el nem halasztható kellő mérvben megadóztatására külön, még pedig erkölcsi intézkedések szükségesek — nagyon világos. E pontnál, de különben is az adóügy javítására általában kell, hogy alapul szolgáljon: a hatóságok és községek szigorú lelkiismeretes közreműködésének az állam részéről nem mint eddig csak a külsalokot, hanem a lényegét is teljesen kielégítő igénybe vétele.

Dr. Frank Mór.

Rocheport „Lanterne“-jéből.

Rocheport kiadta Brüsszelben Lanternejének első füzetét. Tartalma a következő: Páris a commune alatt; kegyetlen visszatérés; a deportáltak szenvedése; az élet Numában; a katonai hatóságok Uj-Caledoniában; a szökés; az utazási élmények; Franciaország jövője és egy zárszó. Egyelőre közöljük belőle azt a részt, melyben Mac Mahonról emlékezik meg. Ez így szól:

séghez, a magasabb együttes élethez. Az egyesületek az egyeseket egy nagy közös munkás élet részessévé teszik s az egyéniség megtartása mellett, a társadalom, és emberiség hasznos tagjává nevelhetik.

A régi időkben, is már átérték az egyesülés messze kiható erejét; így pl. a lacedaemoniaiak ápolták azt összefogott rendezése által, melyeken a legöregebb elhőköl mint ki mindig józanság, és szerénység által vált ki társai közül. Minden ily egyesületnek voltak megállapított törvényei, melyek különösen arra szolgáltak, hogy a polgár közt az őszinteséget s egyetértést létre hozza, alkalmat nyújtson arra, miszerint embertársaitak minél inkább jó tanácsok és nemes cselekedetekben részesítve, támogassák. — Ugyan ily czélből keletkeztek a híres angol klubok is, s mint látjuk ugy az egyesek, mint az egész emberiség előnyére. Az angol klubok különböző tagokból állanak: tudósok, képviselők, lordok, orvosok, művészek, kereskedők, kézművesek, ügyvédek s ezek közt igen gyakran papok is: kik mindannyian egyik a másikat különböző uton és módon czéljaikban elősegítik. Ezen szokás ugy látszik áthatotta az angolokat még keletkezőiknél, mert Cásár idejében lehet az angoloknál ezen egyesülési ösztönt tapasztalni.

Hazánkban az egyetli élet különösen a 40-es években nyert lendületet. — Ezen időben az egyesülést majd kiválólag a politikai téren észlelhetjük és tudjuk, hogy jó iskolája volt a közéletnek, mert a parlamenten s a tanácskozási termeken kívül is a tehetség a szólásszabadság mellett és eszmecserék által fejlődhetett. Lerázva a bilincseket, a nép-szabadság idejében keletkeztek különböző egyesületek: mint republikánus, demokratikus, szocialdemokratikus, alkotmányos, konzervatív, reakcionárius, népegyetlek stb.

Később, évek hosszú sorával és politikai hullámok csillapullásával a polgárság lassan, lassan arra a meggyőződésre jutott, hogy az egyesülést más irányban is, t. i. a kereskedelmi, az iparüzleti irányban is kell fejleszteni.

A terézvárosi polgárság egy része szinte ettől áthatva egyetlet alakított s ezt „Terézvárosi klubnak“ nevezte el.

Tették ezt azon ántudatban, hogy a polgárság, de különösen a fővárosi polgárság kötelességévé teyítik ne csak övéjéről gondoskodni, de hazafias szellemtől áthatottan minden áldozatkélmése nélkül résztvenni mindannyiszor és minden oly ügyben, mely hazánk, államunk és a főváros hazafias és liberalis irányában való működését és fejlesztését szolgálhatja. Távól van tőlünk kiscsinyleni a családi életet, a családi szeretetet és hűséget; sőt ellenkezőleg óvakodni fogunk azoktól, akik ellene törekednek, mert meg vagyunk róla győződve, hogy a

Robespierre azt mondá a conventhez: „én elvben folyton a háboru ellen leszek, mert a győzelem a nemzetet mindig kezei közé szolgáltathatja valamely szerencsés tábornoknak, én pedig a szabadságot többnek tartom a dicsőségnél.“ Soha sem sejtette a nagy polgár hazaszeretete azt, ami ma történik: hogy t. i. nem a győzelem, de a gyalázat s a vereség áll a nemzet élére. A szerencsétlen Mac Mahon e dicsőteljes sebesült, akin soha sem fedeztetéktől, soha sem egy csepp dicsőséget, sem egy sebet, nem is tudta fölfogni, minő metsző guny volt a „harc kormány“ elnevezésben, a melylyel elnökségét díszíték.

Poroszországnak nem Franciaország ellen volt földadata harcolni. De a paraszt nemzetgyűlés, mely anyira sietett megkötni a békét, ugy látszik, hogy azt, aki a capitulációt elkerülhetlenné tette, a legmagasb államhivatallal jutalmazza. Elégséges volt az ellenállásról csak álmodni is, hogy a betörés ez úttápolójának ellenségévé válunk. Ok tajtékot hánynak Gambettára, mert ő küzdött! Miután Rosselt, ki megkísérté Metzét megmenteni, agyonlövették, a gyűlölt Bazainnak, ki azt az ellenségnek kiszolgáltatta, bájoló, virágillat-gazdag kéjlakot biztosítanak a világ legszebb égőve alatt.

Minő problémát oldott meg Mac Mahon kardja? Minő formákat inaugurált? Ez újjáratemő első ténye volt a sajtónak tett szemtelen vásárlását, s mikor e gyalázatos merény világgá derült, a sajtó ellen törvényeket követelt. Ha képtelenségéről a sajtó hallgatni fog, okosabb lesz az által ő? Visszanyulnak azon régi politikai mintához, amelyről az első restauráció nem akart tudni, s amelybe a második belhelt. Mac Mahon ur egy köztársaság elnökének tartja magát s a valóságban nem egyéb, mint egy ostromállapot parancsnoka. Legfényesebb tettei egyike volt mindjárt május 26-án, tehát hatalomra emelése után két nappal, St. Martin de Ré erődparancsnokának meghagyni, hogy a fogság beszéltő-termében vasrácsot alkalmaztasson, hogy engem megakadályozzon, megőlelnem gyermekeimet, kikkel én majd két év óta szabadon közlekedtem. Látnivaló, hogy Franciaország e marsallja nem több, mint egy elbizott városi rendőrpáncsnok.

Különfélék.

Budapest, június 17.

(Kinevezések. A pénzügyminiszter Groisz Károly I-ő osztályu számtisztet a kolozsvári pénzügyigazgatóság számvéő osztályához számtanácsosá, Friebe Gyulát, Jekellalussy Gézáét és Ranch Józsefet a gazdasági és erdőügyi és számvéőosztály III. osztályu számtisztékké nevezte ki.

— **Bőrö Liphay Béla** orsz. képviselő és földbirtokos a zombolyai polgári iskola számára értékes bogár-, pille- és növény gyűjteményt adományozott. Ezért az adományozónak a hivatalos lapban a közoktatási miniszter köszönete fejeztetik ki.

— **Az új körs hadügyminiszter** Koller Sándor báró, lovassági tábornok életrajza vonatkozólag közöljük a következőket: Koller báró jelentékenyebb politikai szereplése 1868-ban kezdődött. Midőn ugyanis 1868. október 7-én a polgárminiszterium alatt Prága és vidéke ostromállapotba helyeztetett, az akkori eschországi főparancsnok, Koller báró bízott meg ideiglenesen a prágai helytartóság vezetésével, később pedig véglegesen. Az erély és tapintat, melylyel Koller b. eljár, csakhamar megeremelték a törvényeknek a szükséges tekintélyt, s

A „KÖZÉPPART“ TÁRSZÁJA.

A terézvárosi clubb helyiségének megnyitása alkalmával tartott beszéd.

Dr. Bobula Jánosról.

Tisztelt polgártársak!

Klubunk választmánya által azzal lettem megbízva, hogy ezen alkalommal a választmány nevében egyletünk nevében, egyletünk czélját rövid szavakban előadjam s egyuttal közöljem azon irányt is a melyet követni akar.

A társas élet ösztöne általában oly régi a minőregi az első ember teremtéséről szóló monda. Az ember ösztönszerűleg mintegy utalva van arra, hogy embertársával érintkezzen; és valóban szerencsétlenebb lény nincsis a világon mint az ember, ha elszigetelve a társas élettől elkülönítve magában él: annyival inkább, mert ezen okoknál fogva nemes törekvéseiben gátolva, így a társadalomnak tevékeny tagja nem lehet.

Minél előbbre haladt az emberiség művelődésében, annál nagyobbak lettek szükségletei, s így az ember is nagyobb szükségletei mellett annál inkább érte, hogy saját ereje és tehetsége oly annyira csekély, miszerint saját létét sem lévén képes biztosítani: nagyobb mérvű föladatak megoldására pedig, legyen az bármily tehetséggel megáldva, csak akkor képes, ha másokkal szövetezik. Tehát az élet, különböző viszonyaival, sajátságaiival és szükségleteivel elkerülhetlenül arra kényszeríti az embert, hogy egyesüljön. Az emberiség ezt már a legprimitívebb állapotban felfogta s csakhamar meggyőződött arról, hogy ezen egyesülési uton ugy az egyesek, mint az összeség érdekeit a legbiztosabban előmozdithatja.

Nem csoda tehát, hogy később a művelt nemzetek tökéletesebbjéi, kik kiváló tehetséggel, önállósággal és erélylyel bírtak, mint a társaséletnek leghathatósabb előmozdítóit léptek a küzdőterre, meggyőzve mindenkit arról, hogy a jól fölfogott saját érdek megkivánja az emberek szövetezését.

De ezenkívül van még más rugó is, a mely az embert egyesítésre kényszeríti; s ezen rugó nem más mint az éhség — az észtörvényei.

A különböző jó és rossz egyesületek megállapítják az emberi életet, uralkodnak fölötte, és más természetű kölcsönöznek neki. Az egyesületek ápolják s egyesítik az egyeseket a családtól kezdve egészen államig, az államok szövetségéhez s egészen az emberi-

család képezi az államok alapját; még tovább is meggyünk s elfogadjuk az amerikai egyesült államok 1795. alkotott konstitúciójának azon tételét, hogy senki sem lehet jó polgár, aki nem jó fia, apa, jó barát, jó férj; de egyuttal arról is meg vagyunk győződve, hogy ha a családi életünkben csak a természet által kijelölt uton haladunk: mely ösztönszerűleg sajátjainkat elátni, velük jól élni, a materialis élnyöket élvezni tanít; — tulajdonképen nem tettünk semmi mást mint azt, amit minden vadlalt tesz! Az állatok is táplálják, védik és ápolják, — és pedig igen gyakran önfelelődozással, szeretettel, és hűséggel saját kölykeiket. Ez tehát magában véve nem egyéb vadállati szeretetnél. Az ember magasabbsabb hivatásában aljassá, erkölestené válik akkor, ha polgári, választói és képviselői legdicsőbb s legszentebb kötelességeit elhanyagolja.

Szem előtt tartjuk továbbá, hogy hazánk s fővárosunk fejlesztésével lépést tartson a fővárosi polgárság; s ezt leginkább különféle egyesületek czél szerű működése által érheti el. Nem elégséges, hogy boulevardokat s azok palotákat építsünk; de arra kell törekednünk, hogy ezen palotákat mivel, s öntudatos polgárok lakják. Ha azt akarjuk, hogy Budapest az ország méltó fővárosa legyen, szükséges, hogy a budapesti polgárság mintaképp szolgáljon az ország többi polgárságának. Ha pedig azt is akarjuk, mint csakugyan akarjuk, hogy Budapest világváros legyen, akkor azt is kell akarunk, hogy ezen világváros polgársága minden tekintetben megfeleljen a „világváros“ elnevezésnek.

Ezen czél felé a „Terézvárosi klub“ is haladni akar s alapszabályainak első pontjában kiemeli, miszerint barátságos és társadalmi érintkezés által humanistikusszmeiket óhajt terjeszteni.

Az embereknek segítenők kell egymást — mondja Mill, — hogy a jót a rossztól megkülönböztessék, és buzdítaniok, hogy ezt elkerülvén, amaz válaszszák. Folyvást ösztönözni óhajtjuk egymást, kitűnő képességek növekvő gyakorlására, inkább a helyes mint a helytelen, az emelkedettebb, mint az aljas szemléldődések felé. — Barátságos és társadalmi érintkezés által, ami rendes összejövetelek és előadások által nyilvánulni akar, sietetni akarjuk azon időt, amidőn majd az örök és változhatlan emberi jogok, teljes függetlenség a magánkörben, mindnyájoknak részvéte a közügyekben, az egyéniségnek teljes oltalma, érvényt fogunk szerezni. S ugy hiszszük, hogy ezen idő bekövetkeztével növekedni fog a jólét, és a műveltség terjedésével előmozdittatik a humanismus és az erkölcsiiség.

Minthogy az állam a nemzet és a kormány nem az uralkodók magánvagyonára, amely fölött kedvük szerint rendelkezhetnek, s minthogy a szabad nemzetek élete

az ostromállapot 1869. áprilisban meg is szüntettetett. Koller b. továbbra is a legnagyobb vigyázattal vezette hivatalát, míg nem a Potocki-miniszterium alatt Dietrichstein-Mensdorff herceg által helyettesített. Ekkor Koller b. visszatért a tisztán katonai pályára, mint hadosztályparancsnok Pozsonyban. Az Auersperg-kormány kinevezetésekkor rögtön csehországi helytartóvá hivatott föl ismét, s a feudális Chotek gróf utóda lett, ki a Hohenwart-miniszteriummal együtt köszönt le állásáról. Ezen idő óta (1871. november 23.) Koller b. csehországi helytartó s egyúttal csehországi katonai parancsnok volt. Az új közös hadügyminiszter legifjabb fia Koller Ferenc b. tábornagnak, s 1813-ban születvén, jelenleg 61 éves. Koller a különböző katonai állásokban, melyekben szolgált, mindenütt kitért s nevezetesen szolgálatokat tett.

A svábhgyi fogaskerekű vaspálya már teljesen elkészült. A megnyitási ünnepély szombaton lesz: a közforgalomnak pedig vasárnap fog átadni. A második gőzmozdony is megérkezett már és igen czélszerűnek találtott. Tegnap egy próba-vonat, mely vassal volt megterhelve, 28 perecz alatt tette meg az utat az indóházról a svábhgyi állomásra.

B. Piret altábornagy meghalt! Ezen hír járta ma be a várost. Az altábornagy csakugyan meghalt, s pedig nem természetes halállal, hanem véletlen szerencsétlenség következtében. Tegnap este a városligeti nagy köruton díszes főrangú társaság volt együtt, élvezni a szép nyári estét. A többiek közt ott volt b. Piret Lajos altábornagy, a XXXI. gyalog hadosztály parancsnoka is, ki tudvalevőleg a közös hadügyminiszteriumban bekövetkezett személyváltozások alkalmából kassai katonai parancsnokká nevezetett, ki és ki ép ma szándékozott Kassára utazni, és állomását elfoglalja. Az altábornagy legjobban derült kedvben társalgott egész este Edelheim báró főparancsnokkal és már kilenc óra volt, midőn a hazatérésre gondolt. Gróf Graevenitz ezredes meghívására ennek kocsijába ült, hogy a városba jöjjen. A gróf a kocsit hátra hirtette, és maga ragadta meg a gyeplőt. A körutól kiérve a kis fásor felé hajtott, de oly szerencsétlenül, hogy a Batizfalvy-gyógyintézet mellett egy korlátrudnak rohantak. — A gyors hajtásban a kocsi oly iszonyu lökést kapott, hogy Graevenitz gróf lezuhant a bakról, és eszmélet nélkül maradt a földön. — Azonnal bevitték a Batizfalvy-féle gyógyintézetbe, itt orvosi segítségnyújtást kaptak, úgy hogy még az éjjel hazamehetett. Eközben a kocsit a megbokrosodott lovak vésztelt vágatásban ragadták tova; a fásor közepe táján b. Piret is kibukott a kocsiból, feje a fölsimerhetlenségig össze-vissza zúzódt, egyenruhája rongyokra tépett, eszméletlen állapotban fektült ott az uton, csak hosszabb időközökben hallatván egy-egy nyögést. A kocsi ott hevert mellette, szintén eszmélet nélkül, minthogy több bordája eltört. A bárót, amint az uton megtalálták, azonnal bevitték a Batizfalvy-féle intézetbe, de a tulajdonos kijelentvén, hogy a báró sokkal veszedelmesebb sérüléseket szenvedett, semhogy ő a kellő segínyben részesíteni bírja, bevitték a Rókus-kórházba, külön szobában helyezték el és ott a lehető leg gondosabb ápolásban részesítették. Ma reggel megjelentek a törzsvorvosok is, de ezek is csak megerősítették a már éjjel jött orvosok nézetét, hogy a báró állapota reménytelen. Tettek ugyan még kísérleteket, de mind haszontalan volt. b. Piret de Bihain Lajos, ma délelőtt 11 órakor meghalt.

a nyilvánosságot megkívánja, mi is a közügyek iránt érdeklődni kötelességünk tartjuk; azért ezúton második pontja a közügyek megvitatását tüzi ki, s ezek közt: saját városrésznünk közügyeit megvitatni és a részrehajlás és pártaskodás méltóságát befolyásától megóvni; a corruptio ellen, ahol az mutatkozik, nyílt síakkal küzdeni s ezáltal mint a polgártársak, egy a községi s közvetve a haza érdekeit előmozdítani,

Kölesönös felvilágosítás által törekedni fogunk, hogy a közügyeket érdeklő kérdéseket helyesen megoldhassuk és határozatunkat érvényesíthessük. Távol van tőlünk azon veszedelmes és kárhóztató eljárás, mintha csak arra akarnánk működesünket kiterjeszteni, hogy féhéret mondjunk arra, amit más polgártársak talán feketének ismernek el; s vagy megfordítva. Megvizsgálni óhajtunk mindent, s amit jónak fogunk találni, bárkitől is származzék, azt pártolni fogjuk; ellenben kárhóztatni mindent, ha azt éret megfontolás után helytelennek találjuk. Ez irányban különösen saját magunk ellen is szigorúak leszünk, hogy annál igazságosabban és önállóbban ítélhessünk mások eszelekedetei fölött. — Kerülni fogjuk az egyoldalúságot, mert minél fényesebb a fejlődés az egyoldalúsággal, annál élesebb a harmónia hiánya, — s mivel e szóthangzás el- lentében áll az emberi természetben alapuló tulajdonoknak a megszilárdulásra nézve nélkülözhetlen harmóniájával, a bukás rendszerint akkor következik be, a midőn az egyoldalú fejlődés legnagyobb fokát érte. (Asbóth „A szabadság” című művében.) Így bukott Görögország szellemi nagyságának tetőpontján; így Róma akkor, midőn a világ urává lett. A római birodalomnak hiányzott az öntudatosság a tervszerűség; a rómaiak soha sem ösmerték el mások jogait és jogosultságát. Mi ezen nagyszabású példából tanuságot veszünk magunknak: tisztelni és higgadtan megbírálni mások ellenvéleményét. Azon tény, hogy a társadalomban élünk, mindenkire nézve bizonyos, mások irányában megtartandó magaviseleti szabályokat tesz kötelezőbbé. E magaviselet először is abban áll, hogy egymás jól fölfogott érdekeit ne sértjük, vagy inkább oly bizonyos érdekeket ne sértünk, melyeket akár a törvény világos rendelete, akár csak hallgatag megállapodás folytán úgy kell tekintenünk mint jogokat; másodsor, hogy minden egyes osztozék a terhekben, az áldozatokban és az előnyökben. (Mill) De azt a jogot is tulajdonitjuk magunknak, hogy bárki fölől alkottatott kedvezőtlen véleményünket különböző módon érvényesítsük, nem ugyan az ő egyéniségét elnyomva, hanem inkább a magunkéval élvén.

(Vége következik.)

Három nő gyilkolta meg magát a napokban Bécs egyik szállodájában. Mindhármán pisztoly-lövéssel vettek véget életüknek. Kéltük eleintén nem volt megállapítható, miután papirokat nem találtak náluk, az eléjük adott bejelentési íveket pedig szándékosan betöltetlenül hagyták. Zsebeikben csak egy Springer fegyvergyáros nevére szóló ezimlap találtott, és constatáltott, hogy a három nő néhány nappal az öngyilkosság előtt nevezett fegyverárusnál revolvert akart vásárolni, állítólag Budapestten lakó fivérük számára, 1 frt foglalat is adtak, a fegyverért azonban nem jöttek el többé. — De gyanyu merült föl, hogy a három nő már több nap óta tartózkodott Bécsben és előbb egy másik szállodában lakott. E gyanítás valónak is bizonyult. A régi fleischmarkt-on levő „Fehér Farkas” szálloda kapusa ugyanis jelentést tett, hogy folyó hó 4-én három nő, egy élethebb és két fiatalabb, kik az öngyilkosokkal azonosoknak látszanak lenni, az utóbb említett szállodába érkeztek és ott maradtak f. hó 14-éig, amikor egy szennyes ruhával telt bőrönd, több kalapdoboz és körülbelül 40 frtnyi adóssághátrahagyása mellett eltávoztak és nem is mutatták többé magukat. az említett kapus azután constatálta is a holttestek azonosságát. A „Fehér Farkas”-nál az idősbik nő mint Papp Miklós nagyváradi hivatalnok neje két leányával írta be magát; ez azonban aligha valódi neve, mert egy ugyanazon fogadóba szállott utas az idősbik nőben Oláh György tordai kereskedő elvált nejét vélte fölismerni. A „Fehér Farkas”-nál hátrahagyott holmi között fényképalbumot is találtak, melyből azonban valamennyi fénykép mintha erőszakkal lett volna kitépve. A Tordára intézett távirati tudakozására a bécsi lapok zártaig még nem érkezett válasz.

Rövid hírek. O felsége megengedte, hogy temesvári Rácz Mihály, vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteri titkár állandó nyugalomba léphessen, s neki ez alkalommal, hosszas és hű szolgálataiért a legfelsőbb elismerés nyilatvánitassék, valamint hogy Rehn Sándor cs. és kir. aleonsul a 4-ik osztályú török Osmanie-rendet elfogadhassa s viselhesse. — Borszéken leégették a hó 7-én a világhírű borviz szállítási üzlet épületei és ezek közelében a Melik-féle vendéglő. Az üzlet azonban csak 24 óráig szünetelt. A kár 60—70 ezer frtra rug. Az üzleti épületek csak 4500 frtig voltak biztosítva; a vendéglő nem. — „Debreczeni Ellenőr” cím alatt Debreczenben hetenkint ötször megjelenő ellenzéki lapot indítanak. Tulajdonos: Molnár György, szerkesztője: Szabó Antal. — A pesti reform. egyház kebelében levő tanintézetek és a theologiai collegium július hó 9-től 22-éig tartják nyilvános vizsgálatukat. — Rácz Pál zenekara jelenleg Londonban ad hangversenyeket és nagy látogatásnak örvend. — Bécs környékén a Schneeberg és a Rax alpe a múlt napokban fölvetve a fehér köpönyeg. Hasonlót innak Tirol több pontjáról is. Alkalmasint ennek a hónap a mérget éreztük mi is a mondott napokon. — Az Erdődy grófi levéltárban egy eredeti levele találtott Nikolájevics Eleknek, nagy Péter orosz császár atyjának Rákóczy Ferencnek. E levél a főváros egyik jeles fényirdájában másolatát és sokszoroztatni fog. — A magyar dalmúszínház részére a fővárosi tanács tegnap a letét hivatalban kezelt alapból 100,000 frtot adományozott kiutazására. Ezen összeg a népszínházi bizottmányának a Hermina-téri telek vételére után részletfizetés fejében fog a gyorsan haladó építési költségek fűdőzésére kiszolgáltatni. — Jámbor Pál egy kis fizetést adott ki Szabadkán „Virgil Aeneisének ismeretése hitregés jegyzetekkel és a költő életrajzával” cím alatt, melyben a czimben érintett tárgyakon kívül Csalomjának a „Pesti Napló”-ban fordítására tett megjegyzéseit bírálja.

Nemzeti színház. Csütörtök, június 18. „Hunyady László.” Opera 4 fölvonásban.

Budai színház. Csütörtök, június 18. „Szép Galathea” Operette 1 föl. „Charlotte kapitány.” Vigjáték 2 föl.

Törvénytárszéki csarnok.

Budapest, június 17.

(Lopás.) Molnár János, állomás nélküli a fővárosban barangoló urasági szolga, m. é. őszszel Hoffmann aranyműveshez eladás védtét arany ingombokat hozott; minthogy azonban Molnár 8 nappal később újra hozott arany mellénygombokat, és azt tetta hozzá, hogy még több ilyen eladó tárgya van, Hoffmann előtt gyanússá vált a dolog. Neve és lakása után kérdeztetvén Molnár, Kiss Gyulának mondta magát. Hoffmann egy szolgát küldött Molnárral, hogy lakása és nevének helyességéről meggyőződjék. Az uton azonban Molnár több szökési kísérletet tett, amiért a vele küldött bolti szolga őt letartóztatta. A gombok pedig mint Lónyay József országgyűlési képviselő tulajdona ismertettek föl, akitől röviddel ezelőtt körülbelül 1000 frtnyi ruhát és ékszert loptak s Molnár elfogatása után megbetegedvén, a rendőrségi barakkok-házba szállítottott, honnan f. é. január 10-én megszökött, ezen alkalommal egyik társának ruháit, valamint a körkízi köpenyvet magával vivén. Pár nappal később a kecskeméti-utezában egy rendőrbiztos által újra elfogtatván és a városlázához kísértetvén, az uton megszökött, és egyik ismerősének lakását kereste föl, kit azonban otthon nem talált. Ennek daczára elvitte annak ezüst óráját a lánczeczal együtt. Végre a „Pester Lloyd” szerkesztőség szolgájának téli rokkját is sikerült neki ellopni. De mostan „véglegesen” fogatott el. A mai végfárgyalásnál tagadta, mintha tudomása lenne a Lónyay-féle lopás eddig föl nem fedezett tetteséről, azt állítván, hogy az ingombokat neki egy ismeretlen egyén adta eladás végett. Molnár, kit szolgálatteljesítvények hamisításáról is vádolnak, két évi börtönrre ítéltetett.

Táviratok.

Posen, június 16. A metropolitai káptalan kijelenté, hogy nem választ káptalani vicariust; a consistoralis pénztár, a papnövelde-épülete és a kath. kórház alapítványai elfoglatlatak. Ez utóbbiak, valamint az árván-

tézet kormánybiztos felügyelete alá helyeztettek. — A Szt. Lőrincz templom bezárattott, mert egy pap sem akarta a lelkészt helyettesíteni.

Trieszt, június 16. A „Triester Ztg.” jelenti, hogy a „Friedrich” corvetta június 2-án Suezbe érkezett és f. hó 7-én folytatta utazását Keletáziába.

Berlin, június 16. A szövetségtanács mai teljes ülésében a büntügyi és polgári perrendtartásra vonatkozó tvjavaslatokat az igazságügyi bizottsrg javaslatai szerint fogadta el, a kormány által javasolt módosítványokat visszavetette. Poroszország indítványa, hogy rendőri tv-székek állíttassanak föl, elfogadtattott.

Versailles, június 16. (A nemzetgyűlésből.) Őt képviselő, köztük Csisg, a hivatalos lappal szemben, mely azt jelenté, hogy a sürgősségi indítvány mellett szavaztak, vagy visszavonultak a szavazástól, kinyilvánítják, hogy ők a sürgősségi indítvány ellen szavaztak, hogy tehát a többség máskép alakult. Franclieu a tegnapi szavazást érvénytelennek kívánja kijelenteni. — Az elnök kijelenti, hogy verificált szavazatot nem változtatható meg.

Páris, június 16. A londoni franciaia nagykövet beadta lemondását, Hohenlohe herceg német nagykövet holnap Bremába utazik, hogy ott a nemzetgazdasági egyetlen elnököljön. — Metternich herceg ma Johannisbergba utazik.

Venecze, június 16. A kath. congressus ma zárulást tartott, a legközelebbi congressus 1875-ben lesz Flórenczben.

Róma, június 17. A mai hiv. lap egy kir. rendeletet tesz közzé, mely a parlamentet elnapolja. A pápa megválasztása évforduló ünnepélyének alkalmából ma kezdődnek a vaticánban az elfogadások. — Minghetti Barjorhonba utazott.

Santander, június 16. Egy kószá hir, mely azonban még nincs hivatalosan megerősítve, azt jelenti, hogy a republicanusok tetemes győzelmet vívtak ki.

Washington, jun. 16. A mezőgazdasági departement jelentése azt constatálja, hogy a gyapotial beültetett terület a múlt év óta tíz százalékkal csökkent; a gyapot ez évben kilenc százalékkal rosszabbul áll mint tavaly; ennek okául az esőzéseket és áradásokat hozzak föl, a május hónap óta beállott kedvezőbb időjárás azonban remélni engedi, hogy a vetés állása javulni fog.

Közgazdaság.

Budapest, június 17.

A „kishirtokosok földhitelintézete” f. é. május 31-én tartott rendkívüli közgyűlésén, a volt igazgató-választmány újból meg nem választott tagjai, s egyenlány ezek- kől összeköttesben álló egyéb részvényes a közgyűlés jogszertésége s annak megtarthatása ellen óvást emelt, melyben a közgyűlésnek föltiggesztését, s újból összehívását kívánták. Ezen óvásnak a közgyűlés elnöke helyt nem adván, az illetők f. hó 5-én a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterhez panaszt nyújtottak be, melyben a közgyűlést érvénytelennek nyilatvánitani s határozatait megsemmisíteni kérték. A nevezett miniszter azonban a fölhozott kifogásokat alaptalannak találta és a közgyűlés határozatait megerősítette.

A fagy következményei. Krassómege népességének legnagyobb jövedelmi forrásai közé a szilvatermés tartozik. Az évi szilvatermés értéke ezen megyében állítólag több millióra s a pálinkafőzéstért fizetett államadó 200 ezer frtra rug. Az april hó végével beállott fagy a krassómegei szilvatermést legnagyobb részben megsemmisítette, s a nép ezen jövedelmi forrástól, az állam e ezimen való adótól meg van fosztva. Vigasztaló az egészben az, hogy a gabnavetések jól állván, a hiány ez uton pótolható lesz. — Verseczen gazdasági egyesületnek alakítása minden tekintetben szükséges volna. Ama földek föl, melyek többől 25—30 mértémet adtak, most csak fényit lehet kisorsítani a rossz művelés és nem trágyázás következtében. Szükségesek gazdasági iskolák, főleg pedig a gazdasági ismeretek oktatása a népiskolában. Versecznek igen nagy bortermelő vidéke van, de okszerű szőlőművelés és pinzegazdaságnak ott híre sincs, a javítás tehát itt is égető szükség. Kívánjuk, hogy mielőbb valósuljon a verseczi gazdasági és borászati egyesület.

A tiszavidéki vasút választmánya ülést tartott június 14-én. Az ülésben csupán néhány csekélyebb jelentőségű adminisztratív ügyek kerültek sznyöngre, miknek elintézése után Nördling igazgatónak több heti szabadságidő adatott, hogy Törökországba utazhasson, hová a török kormány által választott bírónak hivatott meg, hogy Hirsch építő vállalkozóval fölmerült viszályban mondjon ítéletet.

A tenger alatti huzal Odessa és Konstantinápoly közt nagy nehézségek leküzdése után már befejeztetett s az új huzal f. hó 15-én, azaz a mai napon adatott át a forgalomnak. Az új táviradvonal ellenőrzése a fekete tengeri táviratársulattal kötött szerződés értelmében a török kormányt illeti.

A budapesti gabna- és értéktőzsdéről. Június 17. A hangulat a gabnaitzletben ma is lanyha volt, és igen csekély kínálat mellett a vevők még további árleengedést kértek. Az értéktőzsdén csendes hangulat mellett csekély forgalom és az irány lanyha volt. Jegyzéseink a következők: magyar dijsorsjegyek 77, m. hitel 156.25-ről 152.25-re, földhitel 60.60—59.50, anglo 31.50, munczi pális 25.65, takaréék és hitel 45.25, pesti közuti 269, hazai központi takarékpénztár 72, Pannonia gőzmalom 415, I. magyar biztosító társaság 8.40, budai kereskedelmi bank 172 frton fizettettek. Valuták változatlanok, 20 frankos arany 8.92, császári arany 5.32, tallér 1.65³/₄.

Felelős szerkesztő: **Huszár Imre.**
Segéd-szerkesztő: **Dr. Kakujay Gyula.**

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1874. június 17.

Gabona-árak.		Vámmászánkint		Részvények.		Adva		Tartva		Magy. vasuti köles.		Adva		Tartva	
Hang.	Befiz.	font	forint	Befiz.	Befiz.	Befiz.	Befiz.	Befiz.	Befiz.	Befiz.	Befiz.	Befiz.	Befiz.	Befiz.	Befiz.
Buza, bántási ó v. uj	83	7.50	7.65	315	Első magy. ált. biztosító-társaság	840	800	500	Első magyar serfőzde	410	420	128.75	129.25	95.30	95.60
" " " "	85	7.75	7.80	300	Haza	315	310	200	Sertészhaló	150	155	218.50	218.75	858	863
" " " "	87	7.75	7.85	300	Pannonia	315	310	200	Athenaeum	252	255	585	583	29	29.25
tiszav.	83	8.00	8.10	100	Pesti bizt.	48	49	500	Pesti könyvnyomda	495	500	940	941	940	941
" " " "	85	8.00	8.10	200	Hunnia	35	37	200	Egyesült magyar gőzhajó-társ.	300	305	207	207.50	207	207.50
" " " "	87	7.70	7.80	300	Unio	160	165	500	Ganzféle vasöntöde	208	210	208	208.50	208	208.50
pestm.	83	7.70	7.80	200	Pesti közúti vaspálya	269	270	200	Gschwindt-féle szeszgyár	44	45	208	208.50	208	208.50
" " " "	85	7.95	8.10	200	Budai	90	95	200	Börgyár	100	105	208	208.50	208	208.50
" " " "	87	7.70	7.80	200	Budai hegyipálya	59	60	200	Gyapjúmosoda	88	90	208	208.50	208	208.50
fehért.	83	7.80	7.70	80	Municipális hiteltörlesztet	23.50	23.75	100	Salgó-tarjáni közszénbánya	160	164	208	208.50	208	208.50
" " " "	85	8.05	8.15	85	Angol-magyar bank	30.50	31	200	Schlick féle vasöntöde	85	90	208	208.50	208	208.50
" " " "	87	7.80	7.70	160	Magyar általános hitelbank	155.25	155.60	200	Sósuti kőbánya	200	210	208	208.50	208	208.50
bácskai	83	7.80	7.70	200	Franco-magyar bank	64	65	500	Első magyar szesznyomító	70	72	208	208.50	208	208.50
" " " "	85	7.80	7.70	100	Magyar általános földhitel-társ.	59.50	59.75	200	Alagut	70	72	208	208.50	208	208.50
" " " "	87	7.80	7.70	70	Pesti egyleti bank	45	45.25	100	Záloglevelek.	85.25	85.50	208	208.50	208	208.50
" " " "	85	7.80	7.70	50	Takarék- és hitelegylet	31	32	100	Magyar földhiteltörlesztet 5 1/2 %	77.50	78	208	208.50	208	208.50
" " " "	87	7.80	7.70	100	Buda-budai népbank	48	49	100	Magyar jelzálogbank 5 1/2 %	86.50	87	208	208.50	208	208.50
" " " "	85	7.80	7.70	100	Iparbank	174	175	100	Magy. ált. földh. részv. társ. 6 %	84	84.50	208	208.50	208	208.50
" " " "	87	7.80	7.70	500	Budai kereskedelmi és iparbank	740	745	100	Pesti kereskedelmi bank 6 %	84.50	84.75	208	208.50	208	208.50
" " " "	85	7.80	7.70	500	Pesti kereskedelmi bank	395	400	100	Elsőségek.	83	84	208	208.50	208	208.50
" " " "	87	7.80	7.70	500	Budapesti kézművesbank	57	58	100	Lánchíd	182	185	208	208.50	208	208.50
" " " "	85	7.80	7.70	50	Hivatalnok hiteltörlesztet I. em.	45	46	150	Budapesti malom 6 %	5.32	5.34	208	208.50	208	208.50
" " " "	87	7.80	7.70	100	Kisb. tokos. hiteltörlesztet	73	73.25	2220	Arany	8.93	8.95	208	208.50	208	208.50
" " " "	85	7.80	7.70	100	Országos közp. takarékp. 5 %	2220	2230	150.50	20 frankosok	106	106.50	208	208.50	208	208.50
" " " "	87	7.80	7.70	100	Pesti hazai	150.50	151	49	Ezüst	111.75	112	208	208.50	208	208.50
" " " "	85	7.80	7.70	100	Budapesti fővárosi	49	50	37	London 10 font sterling	44	44.25	208	208.50	208	208.50
" " " "	87	7.80	7.70	100	Kőbányai takarékpénztár	37	38	41	Páris 200 frank	260	270	208	208.50	208	208.50
" " " "	85	7.80	7.70	100	Külvárosi tanárképzőtár	40	42	260	Jöved. máj.-nov. szelv. bankj 5 %	69.45	69.55	208	208.50	208	208.50
" " " "	87	7.80	7.70	100	Szentendrei takarékpénztár	41	42	105	1839-ki sorsj. egész (250 100 frt pp) után	262	268	208	208.50	208	208.50
" " " "	85	7.80	7.70	100	Ujpesti takarékpénztár	40	42	145	1854-ki sorsj. (250 frt pp) 4 %	99	99.50	208	208.50	208	208.50
" " " "	87	7.80	7.70	100	Magy. vasuti köles. 120 frt.	95.25	95.50	202	1860-ki sorsj. egész (500 frt o. é.) 5 %	107.75	108	208	208.50	208	208.50
" " " "	85	7.80	7.70	100	Magy. sorsjegy-kölesön	76.75	77.25	779	1864-ki (100 frt o. é.)	135	130.25	208	208.50	208	208.50
" " " "	87	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100	Como-jövedékj. (40 líra dbk.)	20	20.75	208	208.50	208	208.50
" " " "	85	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	87	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	85	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	87	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	85	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	87	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	85	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	87	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	85	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	87	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	85	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	87	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	85	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	87	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	85	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	87	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	85	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	87	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	85	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	87	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	85	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	87	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	85	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	87	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	85	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	87	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	85	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	87	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	85	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	87	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	85	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	87	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	85	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	87	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	85	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	87	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	85	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	87	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	85	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	87	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	85	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	87	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208.50
" " " "	85	7.80	7.70	100	Földterhm. kötv., magyar	75	75.50	100				208	208.50	208	208